

รายงานวิจัย
เรื่อง
การแปลอภิภาษาจากงานของอกาธา คริสตี้
**Translation of Metalanguage
in Agatha Christie**

โดย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุนันทา วรรณสินธ์ เบล
ภาควิชาภาษาอังกฤษ
คณะศิลปศาสตร์

ผลงานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากกองทุนวิจัย
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

พ.ศ. 2553

การแปลอภิภาษาจากงานของอกาธา คริสตี้

บทคัดย่อ

อภิภาษา ตามคำจำกัดความของเฟเดอรัมัน (1993, น. 32) คือตัวบทที่มีสารเป็นหนึ่งเดียวกับภาษา สะท้อนให้เห็นถึงการเคลื่อนไหวและหน้าที่ของตนเองทั้งทางด้านความหมาย เสียง และตัวสะกด อภิภาษาซึ่งรวมถึงคำที่มีความหมายมากกว่าหนึ่ง (puns) ปริศนา และสัมพันธสาร เป็นทั้งสื่อและสารในตัวบทเดียวกัน หน้าที่และความหมายอันหลากหลายของอภิภาษาเป็นข้อท้าทายสำหรับนักแปลและการศึกษาสาขาวิชาการแปล โดยเฉพาะในเรื่องชี้ของการแปลแบบรักษา รูปแบบหรือรักษาความหมาย

งานวิจัยนี้ศึกษาประเภทของอภิภาษาและกลวิธีการแปลอภิภาษาที่พบในงานเขียนของอกาธา คริสตี้เป็นภาษาไทย การศึกษานี้พบว่าประเภทของอภิภาษาได้แก่ อภิภาษาที่กล่าวถึงความหมาย ตัวสะกด การออกเสียง และหลักไวยากรณ์ของตัวภาษาเอง ปริศนาภาษาและการกล่าวอ้าง (allusion) กลวิธีการแปลที่พบในการแปลอภิภาษาได้แก่ การยืมคำ การถ่ายเสียง การแปลตรงตัว การขยายความ การแปรความ และการละความ การศึกษานี้พบว่าผู้แปลมักใช้กลวิธีการแปลมากกว่าหนึ่งกลวิธีรวมกัน

อภิภาษาในเรื่องแต่งของคริสตี้เป็นส่วนสำคัญในการเข้าใจและเข้าถึงเนื้อเรื่อง อีกทั้งยังเป็นส่วนสำคัญของการไขปริศนาของเรื่อง การศึกษาอภิภาษาในการแปลงานเขียนของอกาธา คริสตี้เป็นภาษาไทยจะช่วยให้เข้าใจกลวิธีของนักแปลในการแปล "สิ่งที่ไม่อาจแปลได้" (untranslatability)

Translation of Metalanguage in Agatha Christie

Abstract

Metalanguage is, according to Federman (1993, p. 32), texts that are analogous to language, that reflect their own movement and function, semantically, phonetically and typographically. Metalanguage, which includes puns, language puzzle and intertextuality, presents its own content and acts as its own medium. Plurality in functions and meanings of metalanguage makes it a great challenge to translators and the field of translation studies, particularly to the formal-functional dichotomy.

This study surveys the types of metalanguage and the translation strategies used in the Thai translation of metalanguage in the works of Agatha Christie. The findings reveal that types of metalanguage featured in Christie's works are semantical, typographical, phonological and grammatical metalanguage, language puzzles and allusions; and the strategies used to deal with them are borrowing, transliteration, literality, explication, adaptation and omission. A combination of these strategies are more frequently used than a single strategy.

Metalanguage in Christie's fiction is vital to the understanding and appreciation of the works and integral to the solutions and the plots of the stories. This study of metalanguage in the Thai translation of Agatha Christie will give an insight into how the translators deal with the problem of such 'untranslatability'.